

Noter

Støtte til frugt og bær

Fra 1. februar bliver det muligt at søge støtte til etablering af frugttræer og bærbuske på økologiske arealer, fortæller Birgit Ingvorsen, Videncentret for Landbrug, Økologi. Ansøgningen skal ske i Fællesskema 2012 sammen med enkeltbetalingen og øvrige miljø- og økologiordninger. Fristen er 24. april. Der er tre støttesatser: Ca. 8.000 kr. pr. hektar til ribs, solbær, stikkelsbær og surkirsebær, ca. 25.000 kr. pr. hektar til blomme, blåbær, hindbær og sødkirsebær, og ca. 50.000 kr. pr. hektar til pære og æble.

Plantning skal ske fra 1. januar og senest 1. december i støtteåret, og der er krav til minimumsareal og plantetæthed for alle arter. For blomme og sødkirsebær er der krav om opbindingssystem, og for æble og pære er der krav om espaliersystem.

Økologisk forskning i bogform

Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, ICROFS, har i november 2011 udgivet bogen »Resultater fra den økologiske forskning 2006-2010.« Bogen indeholder en opsamling af de væsentligste resultater fra to store forskningsprogrammer, som netop er afsluttet. Det drejer sig om FØJO III forskningsprogrammet »Internationalt forsknings-samarbejde og økologisk integritet« samt om den fælles europæiske forskning i økologisk jordbrug og fødevarer-systemer, »CoreOrganic«.

Bogen er på knap 100 sider med flotte billeder og gode illustrationer fra forskningsarbejdet. Den kan rekvireres på tryk gratis ved henvendelse til Grethe Hansen, ICROFS' sekretariat, eller downloades på www.icrofs.dk.

Erfagrupper om økobiogas

Hvis man hører til dem, der gerne vil med i et biogas-initiativ for at sikre sig økologisk gødning, eller bare er nysgerrig efter at få mere at vide om biogas og økologi, så kan man deltage i et startmøde for biogas-erfagrupper, fortæller Erik Fog, Videncentret for Landbrug, Økologi. Mødet holdes 2. februar kl. 10.00-15.00 hos Centrovic på Vissenbjerg på Fyn.

Erik Fog fortæller, at man kan tilmelde sig hos bib@vfl.dk eller på telefon 87 40 54 95 senest 15. januar. Dagen vil give en opdatering om gevinsterne ved at producere økologisk biogas, og der vil blive vist beregninger på økonomien som økologisk biogasleverandør ud fra det, der er kendt om energiforliget på det tidspunkt. Mødet vil munde ud i etablering af erfagrupper, der vil arbejde videre med konkrete økologiske biogasprojekter. Mødet er arrangeret af Videncentret for Landbrug, Økologi, og er støttet med midler fra EU og Fødevarerministeriets landdistriktsprogram.

Af Linda Søndergaard Sørensen, ICROFS, og Videncentret for Landbrug, Økologi

Dårlig arrondering kan koste dyrt på økologiske kvægbrug

Specielt på bedrifter med høj belægning bliver overskuddet reduceret med transportafstanden. Det skyldes, at det på disse bedrifter er nødvendigt at tildele stort set samme mængde gylle per hektar til alle marker på både det nære og det fjerne sædskifte. Arkivfoto: Jens Tønnesen

En del økologiske bedrifter har betydelige jordarealer, som ligger uden direkte tilknytning til staldanlægget. Transportomkostningerne kan ikke altid modsvares af værdien af øget udbytte.

Af Troels Kristensen og Ib Sillebak Kristensen, AU-Foulum, Institut for Agroøkologi, og Niels Tvedegaard, KU-Fødevarer Økonomisk Institut

De økologiske bedrifter udvikler sig i størrelse, således i gennemsnit fra 83 køer i år 2000 til 140 køer i dag. Da udviklingen typisk er sket ved udvidelser af staldanlægget på én bedrift, sammen med opkøb eller forpagtning af jord i området, har en del bedrifter betydelige jordarealer, som ligger uden direkte tilknytning til staldanlægget.

Det har betydning for afgrødevalget, her især græs til afgræsning og grovfoder i øvrigt. Det planlægges ofte at dyrke disse afgrøder tæt på bedriften for at reducere omkostningerne til høst, mens der så, på de fjernere arealer, dyrkes korn eller andre afgrøder med mindre transportomkostninger per hektar.

I FØJO III-projektet »Org-

Grass« er der gennemført forsøg samt udført modelberegninger for at illustrere effekten af ovennævnte problemstilling på bedriftens produktion, økonomi samt udbytte og næringsstofbalance på henholdsvis arealerne tæt på og fjernt fra gården.

Omkostninger til transport

Modellen er primært styret af omkostninger til transport af gylle og afgrøde samt de årlige udbytte respons på tildelt husdyrgødning fastlagt ud fra forsøg. F.eks. forudsættes det at koste 12,50 kr. at udbringe et ton gylle nær gården, men det koster 29,00 kr., når der er seks kilometer til arealet.

Tilsvarende er det forudsat, at det koster 0,35 kr. pr. FE at transportere græsensilage retur seks kilometer. Såfremt der dyrkes korn, er afgrødetransporten billigere, nemlig kun 0,03 kr. pr. kg.

Vi har regnet på ni forskellige bedriftstyper med relativt ekstreme andele af jord tæt på bedriften - fra 25 til 50 procent af det samlede areal kombineret med en belægning fra 0,7 til 1,5 DE pr. hektar, hvor 1 DE svarer til 0,75 malkeko med opdræt.

Transportafstandens betydning

Det økonomiske resultat på bedriften blev reduceret med

7.000 kr. pr. km til det fjerne areal, når denne del af arealet udgjorde 50 procent.

Bedriftsresultatet blev reduceret med op til 21.000 kr. pr. km, når 75 procent af arealet krævede over en kilometer transport. Specielt på bedrifter med høj belægning blev overskuddet reduceret med transportafstanden. Det skyldes, at det på disse bedrifter er nødvendigt at tildele stort set samme mængde gylle per hektar til alle marker på både det nære og det fjerne sædskifte. Herudover øges udgiften til transport af grovfoder, da en betydelig del af det ensilerede grovfoder produceres på de fjerntliggende arealer for at skaffe plads til afgræsningsmarker - og det nødvendige areal til omlægning heraf i sædskiftet tæt på bedriften.

Næringsstoffer

Næringsstoffer (N, P og K) fra gylle tildeles i modellen ud fra en økonomisk optimering alene knyttet til N-udnyttelsen. Det betyder, at det ved afstande over tre kilometer ikke er økonomisk at tildele hele den mængde gylle, som besætningen producerer, hvorfor det ud fra en kortsigtet optimering vil være mest økonomisk at sælge op til en tredjedel af gylleproduktionen. På længere sigt er det dog næppe økonomisk, da et salg af gylle fjerner P og K

fra bedriften. På de fjerntliggende arealer er der årligt et underskud af P på 10-15 kg per hektar og op til -85 kg K per hektar.

De største underskud er på bedrifter med lavest belægning, hvor der kun tildeles fem-ti ton gylle per hektar i gennemsnit, og hvor der fjernes betydelige mængder af næringsstoffer med specielt kløvergræsensilagen. Specielt ved lave priser på afgrøden vil det ikke være økonomisk, ud fra forventet merudbytte baseret på tildelt N, at udnytte al gødning.

Udvidelse af bedriften

Disse resultater viser ikke, at denne reduktion i gylletildelingen er fordelagtig på sigt, men de viser, at der er betydelige omkostninger forbundet med transporten, som ikke modsvares af værdien af det øgede udbytte.

Udvidelser af kvægbedriften, baseret på arealer fjernt fra staldanlægget, er således forbundet med øgede omkostninger til transport af såvel gylle som afgrøder.

► Læs mere

om FØJO III-projektet OrgGrass på www.icrofs.dk/danskforskning